

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

หลังจากมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ.2545 ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ทั้งในด้านสถานการณ์เศรษฐกิจ รูปแบบการให้บริการสินเชื่อ และด้านพัฒนาการเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสาร จึงเกิดประเด็นปัญหาในทางปฏิบัติจากการปรับใช้กฎหมายดังกล่าว อาทิ ปัญหาเรื่องความยินยอมของเจ้าของข้อมูล ปัญหาเรื่องความปลอดภัยของข้อมูลเครดิต ปัญหาเรื่องระยะเวลาการประมวลผลข้อมูล ปัญหาเรื่องเนื้อหาของข้อมูลที่สามารถถูกประมวลผลได้ ปัญหาการทำ นวนคะแนนเครดิต เป็นต้น

การแก้ไขปัญหас่วนใหญ่นั้นจะเป็นลักษณะของการออกประกาศของคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิต เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ซึ่งส่งผลให้การทำ เนินการของบริษัทข้อมูลเครดิต และสมาชิกเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพในแนวทางเดียวกัน อีกทั้งช่วยคุ้มครองสิทธิของเจ้าของข้อมูล รวมไปถึงการแก้ไขพระราชบัญญัติ เพื่อให้เกิดความทันสมัย และเหมาะสมกับการทำ เนินการในทางปฏิบัติจริง ซึ่งเป็นไปตามลักษณะของกฎหมาย กล่าวคือ พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิตนี้มีลักษณะเป็นกฎหมายเทคนิค (technical law) ซึ่งเกิดจากการนิติบัญญัติเพื่อเหตุผลทางเทคนิคที่มีลักษณะเฉพาะ นั่นก็คือเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการทำ ธุรกิจข้อมูลเครดิต และตอบสนองความจำเป็นในด้านข้อมูลทางการเงินและประวัติการทำ ภาระหนี้ของลูกหนี้ในการพิจารณาสินเชื่อของสถาบันการเงินต่างๆ เพื่อลดความเสี่ยงและความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากการให้สินเชื่อ รวมทั้งช่วยป้องกันไม่ให้เกิดหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ของสถาบันการเงิน ซึ่งจะต้องมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงตัวบทกฎหมาย เพื่อให้ตอบสนองต่อเหตุผลดังกล่าวอยู่เสมอ ดังนั้นในการศึกษาวิเคราะห์และตีความหลักกฎหมายตามพระราชบัญญัตินี้จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำ ไปถึงเหตุผลทางเทคนิคควบคู่ไปด้วย

เสมอ เพื่อที่จะสามารถใช้กฎหมายได้ถูกต้องตรงตามเจตนารมณ์ของกฎหมายนั่นเอง⁹³

แต่อย่างไรก็ตาม ยังคงมีปัญหาจากการปรับใช้พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิตในประเด็นสำคัญที่ควรได้รับการศึกษาวิเคราะห์เพื่อหาวิธีการแก้ไข และแนวทางปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพตามหลักการของกฎหมายต่อไป โดยที่ในวิทยานิพนธ์นี้ได้มีการศึกษาวิเคราะห์ถึงประเด็นปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยเน้นประเด็นหลักในเรื่องของการให้ความยินยอมของเจ้าของข้อมูล ซึ่งสามารถอธิบายได้ ดังนี้

หลักการให้ความยินยอมในการเปิดเผยข้อมูล เครดิตของเจ้าของข้อมูล

หากพิจารณาจากหลักการให้ความยินยอมของเจ้าของข้อมูลในการเปิดเผยข้อมูลเครดิตโดยบริษัทข้อมูลเครดิตแล้วนั้น ในเบื้องต้นขณะที่ทำ การร่างกฎหมายโดยกระทรวงการคลังร่วมกับธนาคารแห่งประเทศไทย ซึ่งได้มีการศึกษาค้นคว้าจาก The Fair Credit Reporting Act ของประเทศสหรัฐอเมริกา จะไม่มีการกำหนดให้จำเป็นต้องมีการให้ความยินยอมดังกล่าว แต่เมื่อร่างพระราชบัญญัติเข้าสู่การพิจารณาของรัฐสภา ก็ได้มีการแก้ไขร่างกฎหมาย โดยบัญญัติหลักความยินยอมนี้ไว้ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นความคุ้มครองเจ้าของข้อมูลในการตัดสินใจเกี่ยวกับข้อมูลของตน โดยที่ได้มีการศึกษาอ้างอิงจาก Data Protection Act ของประเทศอังกฤษ และเมื่อมีการประกาศใช้พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ.2545 หลักในเรื่องความยินยอมนี้จึงปรากฏอยู่ในมาตรา 20 ซึ่งกำหนดให้การเปิดเผย หรือให้ข้อมูลเครดิตจะต้องได้รับคำ ยินยอมจากเจ้าของข้อมูลก่อน แต่ถ้าหากพิจารณาถึงความเป็นจริงในทางปฏิบัตินั้น จะเห็นได้ว่าเจ้าของข้อมูลเสมือนจะไม่มีทางเลือกที่จะปฏิเสธไม่ให้ความยินยอมได้ เพราะถ้าหากเจ้าของข้อมูลปฏิเสธไม่ให้ความยินยอมในการเปิดเผย หรือให้ข้อมูลเครดิตแก่สมาชิกซึ่งก็ได้แก่สถาบันการเงิน นิติสัมพันธ์การขอสินเชื่อก็อาจจะไม่สามารถเกิดขึ้นได้

⁹³ ปรีดี เกษมทรัพย์, กฎหมายแพ่ง: หลักทั่วไป, (กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ธรรมศาสตร์, 2525) น.10.

ดังนั้น ถ้าหากพิจารณาในแง่ของความล่า เป็นของหลักความยินยอมในการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต จึงมีความเห็นว่าหลักความยินยอมดังกล่าวนี้ไม่ส่งผลเป็นการให้ความคุ้มครองแก่เจ้าของข้อมูลได้อย่างแท้จริง เนื่องจากลักษณะและความแตกต่างของอำนาจการต่อรองในธุรกรรมการขอสินเชื่อตามความเป็นจริงแล้วนั้น ส่งผลให้เจ้าของข้อมูลอยู่ในฐานะที่ไม่มีทางเลือกในการที่จะปฏิเสธการให้ความยินยอมในการเปิดเผยข้อมูลเครดิตของตน และความยินยอมของเจ้าของข้อมูลในลักษณะถูกบังคับดังกล่าวยังเป็นการเพิ่มขั้นตอนที่ไม่ล่า เป็นในการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิตอีกด้วย นอกจากนี้ยังมีความเห็นว่าการให้ความคุ้มครองเจ้าของข้อมูลโดยการทำ หนดวัตถุประสงค์ในการใช้ข้อมูลเครดิตดังที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบันนั้นถือว่าเพียงพอแล้ว เนื่องจากมีพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต เป็นกฎหมายเฉพาะทำ กับดูแลบริษัทข้อมูลเครดิตโดยเฉพาะอยู่แล้ว ความกังวลในเรื่องการละเมิดสิทธิเจ้าของข้อมูลจากการประมวลผลซึ่งเป็นสาเหตุหลักในการทำ หนดหลักความยินยอมตาม Data Protection Act จึงไม่เกิดขึ้นในกรณีการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิตในประเทศไทย

และเมื่อมีก้าทำ หนดหลักความยินยอมไว้ในมาตรา 20 ที่กล่าวนี้นั้น ทำให้เกิดประเด็นที่จะต้องพิจารณาต่อไปว่าการให้ความยินยอมของเจ้าของข้อมูลนั้นจะมีผลหรือไม่เพียงใด กล่าวคือความยินยอมที่จะมีผลตามกฎหมายได้นั้น จะต้องเป็นความยินยอมที่ให้ไว้ล่วงหน้าก่อนที่บริษัทข้อมูลเครดิตจะทำ การเปิดเผยหรือให้ข้อมูลเครดิตนั้น และความยินยอมนั้นต้องมีความชัดเจนและเพียงพอที่จะเข้าใจได้ว่าเจ้าของข้อมูลได้ให้ความยินยอมแก่ใคร เพื่อการใด และภายใต้วัตถุประสงค์ใด ส่วนประเด็นของความมีผลของความยินยอมของเจ้าของข้อมูลในกรณีของการขอสินเชื่อที่มีลักษณะเป็น package นั้น ซึ่งถ้าหากต้องทำ เป็นหนังสือให้ความยินยอมแยกเป็นหลายฉบับก็จะก่อให้เกิดความไม่สะดวกในทางปฏิบัติ อีกทั้งยังเป็นการเสียเวลาอีกด้วย ซึ่งกรณีนี้ก็มีแนวทางแก้ไขตามหนังสือตอบข้อหารือที่กคค. 40/2550 เรื่องการหารือเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติในการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิตของคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิต ซึ่งทำ หนดให้กรณีที่มีการพิจารณาสินเชื่อที่ประกอบไปด้วยสินเชื่อหลายประเภทในคราวเดียวกัน หรือพิจารณาสินเชื่อที่เป็น package เช่น บัตรเครดิต และสินเชื่อส่วน

บุคคล หรือ O/D, P/N และ Loan โดยมีสัญญาต่างฉบับกันสามารถใช้หนังสือให้ความยินยอมฉบับเดียวกันได้ หากลูกค้าทราบว่า เป็นการให้ความยินยอมทุกประเภทสินเชื่อนั่นเอง

และในเรื่องวิธีการให้ความยินยอมของเจ้าของข้อมูล พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ. 2545 มาตรา 20 นั้นกำหนดให้บริษัทข้อมูลเครดิตต้องได้รับคำยินยอมจากเจ้าของข้อมูลเพื่อให้เปิดเผย หรือให้ข้อมูลแก่สมาชิกก่อนที่จะกระทำการเปิดเผย หรือให้ข้อมูลได้นั้น แต่ในทางปฏิบัติแล้วบริษัทข้อมูลเครดิตไม่ได้มีนิติสัมพันธ์กับเจ้าของข้อมูลอยู่ก่อน ดังนั้นเพื่อให้การให้ความยินยอมของเจ้าของข้อมูลสอดคล้องกับความเป็นจริงในทางปฏิบัติ คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิตจึงได้มีหนังสือเวียนเพื่อชักชวนความเข้าใจแนวทางปฏิบัติเกี่ยวกับการได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลเพื่อการเปิดเผยข้อมูลเครดิตเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยกำหนดให้สมาชิกหรือผู้ใช้บริการเป็นผู้ดำเนินการให้เจ้าของข้อมูลทำหนังสือให้ความยินยอมแทนบริษัทข้อมูลเครดิต แล้วส่งหนังสือให้ความยินยอมนั้นแก่บริษัทข้อมูลเครดิตต่อไป จึงช่วยให้การความยินยอมของเจ้าของข้อมูลสามารถกระทำ ได้ต่อสมาชิกซึ่งเจ้าของข้อมูลนั้นมีนิติสัมพันธ์ติดต่อกันอยู่แล้วได้

นอกจากนี้ เนื่องจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในปัจจุบัน การให้ความยินยอมของเจ้าของข้อมูลจึงสามารถกระทำผ่านวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ได้ กล่าวคือ ผ่านทาง website โทรสาร เครื่องเบิกถอนเงินอัตโนมัติ (ATM) หรือผ่านทางระบบตอบรับอัตโนมัติทางโทรศัพท์ (interactive voice response : IVR) แต่อย่างไรก็ตามยังคงให้ความคุ้มครองแก่เจ้าของข้อมูลอยู่ โดยกำหนดไว้ให้วิธีการให้ความยินยอมดังกล่าวจะต้องเป็นไปตามความสมัครใจของเจ้าของข้อมูลเท่านั้น และบริษัทข้อมูลเครดิตต้องแจ้งให้ลูกค้าทราบถึงวิธีการและเงื่อนไขของวิธีการให้ความยินยอมแต่ละวิธีที่ลูกค้าเลือกใช้อย่างชัดเจน ซึ่งเป็นไปตามประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิต เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลเพื่อการเปิดเผยข้อมูล ลงวันที่ 14 กันยายน พ.ศ. 2550

นอกจากนั้น ประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิต ฉบับข้างต้นยังได้กำหนดให้ บริษัทข้อมูลเครดิตอาจขอให้เจ้าของ

ข้อมูลไม่ต้องให้ความยินยอมใหม่ทุกครั้งในกรณีที่สมาชิกหรือผู้ใช้บริการรายนั้นประสงค์จะใช้ข้อมูลเพื่อประโยชน์ ดังต่อไปนี้

- (1) การทบทวนสินเชื่อ
- (2) การต่ออายุสัญญาสินเชื่อและสัญญาบัตรเครดิต
- (3) การบริหารและป้องกันความเสี่ยงตามคำสั่งของ

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ทั้งนี้ ให้บริษัทข้อมูลเครดิตระบุงการให้ความยินยอมในการเปิดเผยข้อมูลเพื่อประโยชน์ดังกล่าวไว้ เพื่อให้เจ้าของข้อมูลทราบก่อนให้ความยินยอม

ซึ่งจะเห็นได้ว่าเป็นกาทำ หนดวิธีการให้ความยินยอมสำหรับกรณีที่เป็นการใช้ข้อมูลเพื่อประโยชน์ในกรณีที่เกี่ยวข้องกับผู้ที่ลูกหนี้มีนิติสัมพันธ์ด้วยอยู่แล้ว กล่าวคือเป็นสมาชิกหรือผู้ใช้บริการที่ลูกหนี้ได้เคยให้ความยินยอมในการเปิดเผยข้อมูลไว้แล้วนั่นเอง จึงไม่เป็นการล่วงล้ำ สิทธิของเจ้าของข้อมูลนั้นมากจนเกินสมควร และยังสร้างความสะดวกให้แก่ทุกฝ่ายมากขึ้นด้วย

แต่ถ้าหากมองในอีกแง่มุมหนึ่ง กาทำ หนดวิธีการให้ความยินยอมโดยประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิตในลักษณะข้างต้นนี้ ยิ่งเป็นการเน้นให้เห็นถึงประเด็นในเรื่องความล่า เป็นของหลักการให้ความยินยอม โดยที่การให้เจ้าของข้อมูลมีทางเลือกหลากหลายและสะดวกในการให้ความยินยอมเช่นนี้ แม้จะช่วยให้การประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิตดำเนินไปได้อย่างคล่องตัวและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น แต่ก็เป็นการลดความเคร่งครัดของบทบัญญัติในเรื่องการให้ความยินยอมลงไปเป็นอย่างมาก กล่าวคือก่อนที่จะมีการแก้ไขพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ.2545 ในปี พ.ศ.2549 มาตรา 20 กำหนดให้จะต้องมีการให้ความยินยอมเป็นหนังสือเท่านั้น แต่ในปัจจุบันการให้ความยินยอมผ่านทางผ่านทางเว็บไซต์ โทรสาร เครื่องเบิกรถถอนเงินอัตโนมัติ (ATM) หรือผ่านทางระบบตอบรับอัตโนมัติทางโทรศัพท์ก็สามารถมีผลตามกฎหมายได้ ซึ่งถึงแม้ว่าจะเป็นการให้ความสะดวกในกาทำ เนินการและเป็นการใช้เทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารตามยุคสมัยก็ตาม แต่ก็เป็นการชี้ให้เห็นถึงการลดบทบาทและความเคร่งครัดของหลักการให้ความยินยอมของเจ้าของข้อมูลด้วย

ดังนั้น เมื่อวิเคราะห์จากหลักการของพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ.2545 และกฎหมายที่มีการบังคับ

ใช้ในต่างประเทศ รวมไปถึงปัญหาในทางปฏิบัติที่เกิดขึ้น จะเห็นได้ว่าเรื่องการเปิดเผยข้อมูลเครดิตของเจ้าของข้อมูลนั้น มีส่วนสำคัญ และเป็นมาตรฐานสากลในการพิจารณาให้สินเชื่อของสถาบันการเงินต่างๆ และในเรื่องของหลักการให้ความยินยอมในการเปิดเผยข้อมูลเครดิตตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิตนั้น มีลักษณะเป็นการคุ้มครองสิทธิที่จะได้รับข้อมูลของเจ้าของข้อมูล (right to be informed) มิได้มีลักษณะเป็นการคุ้มครองสิทธิในความเป็นอยู่ส่วนตัว (privacy right) แต่อย่างใด เนื่องจากข้อมูลเครดิตนั้นไม่ได้มีลักษณะเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์เฉพาะต่อเจ้าของข้อมูลเท่านั้น แต่มีลักษณะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะ กล่าวคือเป็นข้อมูลทางการเงินที่จัดเก็บรวบรวมขึ้นเพื่อเป็นประโยชน์แก่สถาบันการเงินในการใช้ข้อมูลนั้นเพื่อวิเคราะห์การให้สินเชื่อ เพื่อให้เกิดการวิเคราะห์สินเชื่อได้อย่างมีประสิทธิภาพซึ่งจะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศในที่สุด ดังนั้นควรมีการปรับใช้ให้ถูกต้องกับหลักการของกฎหมายดังกล่าวด้วย

ส่วนในประเด็นระยะเวลาการมีผลบังคับของความยินยอมของเจ้าของข้อมูลนั้น ไม่มีการบัญญัติถึงในพระราชบัญญัติข้อมูลเครดิต พ.ศ. 2545 และยังไม่มีการประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิต การพิจารณาในประเด็นนี้จึงต้องคำนึงถึงลักษณะของความยินยอม ข้อเท็จจริงของการประมวลผลข้อมูล และวัตถุประสงค์ในเรื่องดังกล่าวประกอบด้วย กล่าวคือเมื่อเป็นการให้ความยินยอมเพื่อให้สมาชิกสามารถใช้ข้อมูลเครดิตของเจ้าของข้อมูลในการพิจารณาสินเชื่อแล้วนั้น ความยินยอมดังกล่าวจึงจะต้องยังคงมีผลอยู่ตลอดเพื่อการใช้ข้อมูลให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ดังนั้น ความยินยอมของเจ้าของข้อมูลจึงจะต้องมีผลภายในระยะเวลาที่ความจำเป็นหนึ่งของเจ้าของข้อมูลนั้นยังมีอยู่ ไม่สามารถนำหลักการที่อนุญาตให้สิทธิในการเพิกถอนความยินยอมมาปรับใช้กับธุรกิจข้อมูลเครดิตได้ เนื่องจากตามหลักการในเรื่องให้ความยินยอมนั้น ความยินยอมในการเปิดเผยข้อมูลเครดิตถือเป็นสาระสำคัญของการณ์ให้สินเชื่อ ส่งผลให้เป็นเงื่อนไขหรือองค์ประกอบสำคัญที่ว่าในระยะเวลาที่เจ้าของข้อมูลยังมีความเป็นหนี้อยู่ เจ้าของข้อมูลจะเพิกถอนการให้ความยินยอมไม่ได้ กล่าวคือตราบใดที่มีหนี้ระหว่างสมาชิกผู้ใช้ออกกับเจ้าของข้อมูล ความยินยอมนั้นก็จะต้องยังคงมีผลอยู่ เจ้าของข้อมูลไม่มีสิทธิใน

การที่จะเพิกถอนความยินยอมได้ทุกเมื่อ แต่ควำาหนดให้เพิกถอนได้เฉพาะในบางกรณี อาทิ เมื่อมีการใช้ข้อมูลโดยไม่ถูกต้องหรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือเมื่อมีการเปิดเผยข้อมูลอื่นๆ นอกเหนือไปจากข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการชำระสินเชื่อ เป็นต้น

อีกประเด็นหนึ่งในเรื่องของหลักความยินยอมนั้น ก็คือข้อยกเว้นตามมาตรา 20 วรรคสอง ซึ่งกำหนดกรณียกเว้นที่บริษัทข้อมูลเครดิตสามารถเปิดเผยข้อมูลเครดิตได้ โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลก่อน ซึ่งกรณียกเว้นเหล่านั้น ได้แก่

(1) เมื่อมีคำ สั่งศาลหรือตามหมายศาลหรือเป็นข้อมูลเกี่ยวกับการฟ้องร้องคดีต่างๆ ที่เปิดเผยต่อสาธารณะ

(2) เมื่อมีหนังสือจากพนักงานสอบสวนเพื่อประโยชน์ในการสอบสวนความผิดอาญาเกี่ยวกับธุรกิจการเงินซึ่งตนเป็นผู้รับผิดชอบการสอบสวนคดีดังกล่าว

(3) เมื่อมีหนังสือจากกระทรวงการคลัง ธนาคารแห่งประเทศไทย คณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติกำาทำ กับดูแล หรือตรวจสอบสถาบันการเงินตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น

(4) เมื่อมีหนังสือจากบริษัทตลาดรองสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทตลาดรองสินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัยหรือนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยนิติบุคคลเฉพาะกิจเพื่อการแปลงสินทรัพย์เป็นหลักทรัพย์ เพื่อใช้ประโยชน์ในการประเมินฐานะสินทรัพย์ที่นำมาแปลงเป็นหลักทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ตามความจำาเป็นแห่งกรณี

(5) เมื่อมีหนังสือจากบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทบริหารสินทรัพย์ไทย บริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน ตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทบริหารสินทรัพย์สถาบันการเงิน หรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทบริหารสินทรัพย์ เพื่อใช้ประโยชน์ในการประเมินราคาสินทรัพย์ที่รับซื้อหรือรับโอนตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ตามความจำเป็นแห่งกรณี

ทั้งนี้ การเปิดเผยข้อมูลตาม (4) หรือ (5) ต้อง ำาได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิต

และเมื่อมีการเปิดเผยหรือให้ข้อมูลตามกรณีข้อยกเว้นดังกล่าวนี้แล้ว ให้บริษัทข้อมูลเครดิตแจ้งเป็นหนังสือแก่เจ้าของข้อมูลทราบภายใน 30 วันนับแต่วันเปิดเผยหรือให้ข้อมูล ในกรณีที่เป็นการเปิดเผยข้อมูลโดยรวมของสถาบันการเงินแห่งหนึ่งแห่งใดให้แจ้งแก่สถาบันการเงินนั้นทราบ

จากข้างต้น กรณียกเว้นที่อาจเกิดปัญหาในทางปฏิบัติได้ก็คือตาม ข้อ (1) การเปิดเผยข้อมูลเครดิตเมื่อมีคำสั่งศาลหรือตามหมายศาล ซึ่งกำหนดข้อยกเว้นดังกล่าวนี้ไม่ได้ระบุถึงขอบเขตหรือวัตถุประสงค์ในการใช้ข้อมูลประกอบไว้ด้วยแต่อย่างใด ส่งผลให้อาจมีปัญหาในการตีความปรับใช้กฎหมายได้ ซึ่งข้อยกเว้นนั้นจะต้องมีการตีความอย่างเคร่งครัด การบัญญัติกฎหมายในลักษณะดังกล่าวจึงอาจเกิดการเปิดเผยข้อมูลเครดิตโดยไม่ได้รับความยินยอมจากเจ้าของข้อมูลโดยอาศัยเหตุใดๆ ในการออกคำสั่งหรือหมายก็ได้ ซึ่งเป็นการขัดกับหลักการของกฎหมาย ที่ข้อมูลนั้นควรจะถูกจัดเก็บ ใช้ และเปิดเผยเพื่อวัตถุประสงค์เฉพาะที่ได้ระบุไว้กับเจ้าของข้อมูลเท่านั้น ดังนั้นเพื่อให้ไม่เกิดอุปสรรคในการปรับใช้กฎหมาย จึงเห็นว่าควรมีกำหนดวัตถุประสงค์ในการเปิดเผยข้อมูลเครดิตตามคำสั่งศาลหรือตามหมายศาลไว้ด้วย โดยอาจจะจำกัดเฉพาะการเปิดเผยตามคำสั่งศาลหรือตามหมายศาล เพื่อประโยชน์ในการเป็นพยานหลักฐานในประเด็นแห่งคดีในการพิจารณาคดีอาญา เป็นต้น เพื่อให้สอดคล้องกับการชี้แจงหน้าที่ระหว่างประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมในกาทำเนียบคดีอาญากับผู้กระทำ ความผิด และประโยชน์ในเรื่องสิทธิส่วนตัวของเจ้าของข้อมูลด้วย อีกทั้งการใช้ข้อมูลในการพิจารณาคดีดังกล่าว ก็ควรมีกำหนดไว้ในเรื่องการเปิดเผยข้อมูลต่อไปด้วย กล่าวคือเมื่อมีการใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาคดีในศาลแล้วนั้น ข้อมูลเครดิตดังกล่าวก็ไม่ควรจะถูกเปิดเผยไปยังบุคคลที่สามต่อไป เพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิของเจ้าของข้อมูลด้วยนั่นเอง

หลักการรักษาความปลอดภัย และการคุ้มครองความลับของข้อมูลเครดิต

เพื่อเป็นการให้ความคุ้มครองแก่เจ้าของข้อมูล หลักการที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือเรื่องการรักษาความปลอดภัย และการคุ้มครองความลับของข้อมูลเครดิต ซึ่งตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ. 2545 มาตรา 17 (3) ได้กำหนด

ให้บริษัทข้อมูลเครดิตหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้ประมวลผลข้อมูลแทนจะต้องมีการจัดระบบและข้อกำหนด ในเรื่องระบบรักษาความลับและความปลอดภัยของข้อมูลเพื่อป้องกันมิให้มีการนำข้อมูลไปใช้ผิดวัตถุประสงค์และมีให้ผู้ไม่มีสิทธิได้รับรู้ข้อมูล รวมทั้งระบบป้องกันมิให้ข้อมูลถูกแก้ไข ทำให้เสียหาย หรือถูกทำลายโดยไม่ชอบหรือโดยไม่ได้รับอนุญาต ทั้งนี้การจัดระบบหรือข้อกำหนดดังกล่าว ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

ในเวลาต่อมาจึงได้มีการออกประกาศหลักเกณฑ์คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิตเรื่อง วิธีการ และเงื่อนไขในการจัดระบบและข้อกำหนด เพื่อประมวลผลข้อมูล ซึ่งถือเป็นการวางมาตรฐานขั้นต่ำ ให้บริษัทข้อมูลเครดิตต้องปฏิบัติในเรื่องการรักษาความปลอดภัยของระบบข้อมูล โดยมีสาระสำคัญเป็นกาทำ หนดถึงมาตรฐานขั้นต่ำ ของระบบรักษาความลับและความปลอดภัยของข้อมูล และกำหนดให้บริษัทข้อมูลเครดิตจะต้องมีการระบบบันทึกการขอใช้ข้อมูลและการรายงานผลทุกครั้งเมื่อมีผู้เข้าถึงข้อมูล รวมไปถึงระบบสำรองข้อมูลและระบบประมวลผลสำรองด้วย และในประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิตดังกล่าวยังได้กำหนดให้บริษัทข้อมูลเครดิตต้องจัดให้มีผู้เชี่ยวชาญภายนอก ซึ่งธนาคารแห่งประเทศไทยได้ให้ความเห็นชอบ ทำการตรวจสอบระบบที่เกี่ยวข้องกับการประมวลผลข้อมูลทุกระบบ (System Audit) และออกรายงานยืนยันความถูกต้องครบถ้วนของทุกระบบอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง

นอกจากนั้น ยังมีกาทำ หนดแนวปฏิบัติเพิ่มเติมตามหนังสือเวียนที่ กคค.(ว) 6/2546 เรื่องแนวทางการรักษาความปลอดภัยการให้บริการข้อมูลเครดิต และแนวทางการให้คำแนะนำแก่สมาชิกและผู้ใช้บริการ เพื่อให้บริษัทข้อมูลเครดิตใช้เป็นแนวทางในกาทำ หนดกรอบการรักษาความปลอดภัยสำหรับการให้บริการข้อมูลเครดิต ซึ่งเป็นกาทำ หนดแนวปฏิบัติของธนาคารแห่งประเทศไทยในเรื่องการรักษาความปลอดภัยการให้บริการทางการเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ของสถาบันการเงินมาปรับใช้กับการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิตนั่นเอง โดยมีสาระสำคัญเป็นกาทำ หนดถึงนโยบายการรักษาความปลอดภัย และกระบวนการหลักในการรักษาความปลอดภัย ซึ่งได้แก่ (1) การควบคุมการเข้าถึงระบบให้บริการ

และฐานข้อมูล (2) การตรวจสอบตัวตนของสมาชิกหรือผู้ใช้บริการ (3) การรักษาความถูกต้องเชื่อถือได้ของระบบให้บริการและข้อมูล (4) การรักษาความลับของข้อมูล (5) การรักษาความพร้อมใช้ของระบบให้บริการ (6) การติดตามตรวจสอบความผิดปกติและจุดอ่อนของระบบให้บริการ (7) การแก้ไขปัญหาและการรายงานในกรณีระบบให้บริการขัดข้องหรือได้รับความเสียหายจากภัยคุกคาม รวมไปถึงกระบวนการเสริมการรักษาความปลอดภัยให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งได้แก่ (1) การฝึกอบรมและให้ความรู้แก่พนักงานของบริษัทข้อมูลเครดิต (2) การให้ข้อมูลและคำแนะนำ แก่สมาชิกหรือผู้ใช้บริการ และ (3) การควบคุมภายใน

และเมื่อมีการพิจารณาถึงระดับมาตรฐานตามข้อกำหนดดังกล่าวนี้ แม้จะมีแนวทางที่แตกต่างไปจากการปฏิบัติในต่างประเทศคือประเทศสหรัฐอเมริกา และประเทศอังกฤษที่เน้นไปยังการกำหนดมาตรการรักษาความปลอดภัยที่เน้นไปยังการประเมินความเสี่ยง และอิงกระบวนการในลักษณะต่อเนื่อง แต่ผลที่ได้นั้นก็ยังมีระดับความปลอดภัยที่เท่าเทียมกัน ซึ่งเกิดจากการที่ประเทศไทยนั้นมีการกำหนดมาตรการในการรักษาความปลอดภัยของข้อมูลโดยเฉพาะเพื่อใช้กับการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิตเท่านั้น ซึ่งแตกต่างจากประเทศทั้งสองข้างต้นที่เป็นข้อกำหนดไว้อย่างกว้างๆ เพื่อนำไปปรับใช้ได้กับทุกประเภทธุรกิจนั่นเอง และในประเด็นสำคัญที่ควรเน้นในทางปฏิบัติของธุรกิจข้อมูลเครดิตในประเทศไทยนั้น ก็คือการให้ความสำคัญกับการฝึกอบรมและให้ความรู้แก่พนักงานเพื่อให้การรักษาความปลอดภัยนั้นเกิดประสิทธิภาพอย่างสูงสุด และการติดตามพัฒนาการของเทคโนโลยี และภัยคุกคามต่างๆ เพื่อให้ระบบรักษาความปลอดภัยของข้อมูลนั้นมีความทันสมัยอยู่เสมอ รวมไปถึงในเรื่องการกวดดูแลการตรวจสอบการรักษาความปลอดภัยของระบบข้อมูลโดยผู้มีอำนาจจากภายนอกหน่วยงานอย่างสม่ำเสมอด้วย

ถ้าหากเกิดกรณีของการฝ่าฝืนการรักษาความปลอดภัย และการคุ้มครองความลับของข้อมูลเครดิตเกิดขึ้น ประเด็นที่ต้องพิจารณาคือความรับผิดชอบของบริษัทข้อมูลเครดิต และการเยียวยาความเสียหายที่เกิดขึ้นกับเจ้าของข้อมูล โดยที่ในกรณีความรับผิดชอบของบริษัทข้อมูลเครดิตนั้น ตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ.2545 ในมาตรา 47 ได้กำหนดโทษปรับไว้ คือใน

กรณีที่บริษัทข้อมูลเครดิตไม่ปฏิบัติตามมาตรา 17 วรรคหนึ่ง หรือไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามมาตรา 17 วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท และปรับอีกไม่เกินวันละหนึ่งหมื่นบาทตลอดเวลาที่ยังมีการฝ่าฝืนอยู่หรือจนกว่าจะได้ปฏิบัติให้ถูกต้อง

อีกทั้งในมาตรา 62 ยังได้กำหนดไว้ว่าในกรณีที่ปรากฏว่ามีการกระทำความผิดอย่างใดอย่างหนึ่งตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่าธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และในคดีอาญานั้น ให้พนักงานอัยการมีอำนาจเรียกทรัพย์สิน หรือราคาหรือค่าสินไหมทดแทน เพื่อความเสียหายแทนเจ้าของข้อมูลหรือผู้เสียหายที่แท้จริงได้ ในการนี้ให้นำบทบัญญัติว่าด้วยการฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม โดยที่บทบัญญัติตามมาตรา 62 นี้ไม่เป็นการตัดสิทธิเจ้าของข้อมูลหรือผู้เสียหายที่แท้จริงในการใช้สิทธิฟ้องร้องหรือดำเนินการใดๆ ตามกฎหมายต่อผู้กระทำความผิดนั้น

นอกจากโทษตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิตแล้วนั้น บริษัทข้อมูลเครดิตอาจจะต้องรับผิดชอบในกรณีที่มีการกระทำ ดังกล่าวของบริษัทข้อมูลเครดิตส่งผลให้เกิดความเสียหายแก่เจ้าของข้อมูล ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในมาตรา 420 และมาตรา 422 เรื่องละเมิดอีกด้วย กล่าวคือกรณีที่การฝ่าฝืนการรักษาความปลอดภัย และการคุ้มครองความลับของข้อมูลเครดิตของบริษัทข้อมูลเครดิตนั้นเป็นการเป็นการจงใจหรือประมาทเลินเล่อทำให้ผู้ที่เป็นเจ้าของข้อมูลได้รับความเสียหายและความเสียหายนี้เกิดจากการละเมิดพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์เพื่อป้องกันสิทธิของเจ้าของข้อมูลด้วยนั่นเอง เจ้าของข้อมูลซึ่งได้รับความเสียหายจากเหตุดังกล่าวจึงสามารถฟ้องร้องคดีทางแพ่งกับบริษัทข้อมูลเครดิตเพื่อเรียกค่าสินไหมทดแทนได้ ซึ่งการใช้สิทธิทางศาลโดยเจ้าของข้อมูลนั้นต้องอาศัยหลักตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ในเรื่องละเมิดเท่านั้น เนื่องจากตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิตแล้วนั้น ไม่มีการให้สิทธิเจ้าของข้อมูลในการฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายจากบริษัทข้อมูลเครดิตในกรณีเกิดการละเมิดด้านความปลอดภัยได้ ดังเช่น The Fair Credit Reporting

Act ของประเทศสหรัฐอเมริกา เจ้าของข้อมูลจึงไม่ใช่ผู้เสียหาย และไม่อาจฟ้องร้องคดีในกรณีที่มีการฝ่าฝืนบทบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้เองได้ จะต้องเป็นหน้าที่ของพนักงานอัยการในกาทำเนียบคดีอาญา โดยมีธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นผู้เสียหายตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แต่ในคดีอาญานั้น พนักงานอัยการก็มีอำนาจเรียกทรัพย์สิน หรือราคาหรือค่าสินไหมทดแทน เพื่อความเสียหายแทนเจ้าของข้อมูลหรือผู้เสียหายที่แท้จริงได้ โดยไม่เป็นการดัดสิทธิเจ้าของข้อมูลหรือผู้เสียหายที่แท้จริงในการใช้สิทธิฟ้องร้องหรือดำเนินการใดๆ ตามกฎหมายต่อไปดังที่อธิบายไว้ข้างต้นนั่นเอง

และเพื่อเป็นการให้ความคุ้มครองแก่เจ้าของข้อมูลในกรณีที่เกิดการฝ่าฝืนการรักษาความปลอดภัย และการคุ้มครองความลับของข้อมูลเครดิต จึงควรที่จะมีการใช้มาตรการในทางปฏิบัติประการอื่นๆ เพิ่มเติมในกรณีที่เกิดการละเมิดด้านความปลอดภัยของข้อมูลเครดิตเกิดขึ้น อาทิ การกำหนดหน้าที่ในการแจ้งเตือนไปยังเจ้าของข้อมูลตามกฎหมายของประเทศไทย เพื่อให้เจ้าของข้อมูลทราบถึงการละเมิดด้านความปลอดภัย รวมไปถึงให้คำแนะนำ ในการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นได้จากการใช้ข้อมูลในลักษณะดังกล่าว เป็นต้น

นอกเหนือจากประเด็นหลักข้างต้นแล้ว ปัญหาจากการปรับใช้พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ.2545 ในประเด็นอื่นๆ ที่สำคัญ สามารถอธิบายได้ ดังนี้

ประเด็นแรก ปัญหาลักษณะข้อมูลของลูกค้าที่สามารถจัดเก็บได้

1) ข้อมูลของลูกค้าที่เป็นบุคคลล้มละลาย

ในส่วนของคุณข้อมูลของลูกค้าที่เป็นบุคคลล้มละลายนั่น จะเกิดปัญหาขึ้นในกรณีที่เจ้าหนี้ไม่ได้ยื่นคำ ขอร้องว่า ระหนี้ตามกฎหมายล้มละลาย ซึ่งจะส่งผลให้เจ้าหนี้ไม่สามารถบังคับชำระหนี้กับลูกหนี้ได้อีกต่อไปยกเว้นกรณีของเจ้าหนี้มีประกัน จึงควรหยุดการรายงานหนี้กันไปยังบริษัทข้อมูลเครดิต เพื่อให้ข้อมูลเครดิตของลูกค้าหนี้้นถูกต้องตามความเป็นจริง ซึ่งในกรณีนี้มีแนวทางแก้ไขตามหนังสือซักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งข้อมูลของสมาชิกและการประมวลผลข้อมูลของบริษัท (หนังสือที่กคค. (ว) 69/2550) ลงวันที่ 30 ตุลาคม 2550 ซึ่งออกโดยคณะกรรมการ

คุ้มครองข้อมูลเครดิต กำหนดให้สมาชิกที่ไม่ได้ยื่นคำ ขอรับชำระหนี้ ไว้ต้องหยุดส่งข้อมูลและรายงานหนี้ของลูกหนี้ที่ศาลพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย นับแต่วันที่พ้นกำหนดเวลายื่นคำ ขอรับชำระหนี้ ยกเว้นสมาชิกที่เป็นเจ้าหนี้มีหลักประกันที่ไม่ได้ยื่นขอรับชำระหนี้ไว้ สมาชิกนั้นยังคงส่งข้อมูลให้บริษัทข้อมูลเครดิตได้ต่อไป จึงส่งผลให้ปัญหานี้ได้รับการแก้ไข และเป็นการช่วยให้ข้อมูลเครดิตของลูกหนี้ไม่ได้รับผลเสียเกินความเป็นจริง

และประเด็นข้อมูลของลูกหนี้ที่ศาลมีคำสั่งฟื้นฟูกิจการนั้น ในส่วนนี้ยังไม่มี การออกกฎหมายใดมาเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ซึ่งในความเป็นจริงก็ก่อให้เกิดปัญหาในลักษณะคล้ายกับกรณี ข้อมูลของลูกหนี้ถูกศาลพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย ดังนั้น เมื่อพิจารณาแนวทางในการแก้ไข จึงแยกได้เป็น

(1) กรณีมีคำสั่ง ยกเลิกคำสั่ง ให้ฟื้นฟูกิจการ ซึ่งตามกฎหมายล้มละลายนั้นไม่มีผลทำให้เจ้าหนี้ที่ไม่ได้ยื่นคำ ขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการไว้ก่อนต้องสูญเสียสิทธิที่จะได้รับชำระหนี้ เจ้าหนี้ทั้งที่ยื่น และไม่ได้ยื่นคำ ขอรับชำระหนี้ไว้จึงยังสามารถบังคับชำระหนี้กับลูกหนี้ต่อไปได้ จึงควรมีกาหนดให้สามารถ รายงานข้อมูลหนี้ต่อไปได้ แม้ศาลจะมีคำสั่ง ยกเลิกคำสั่ง ให้ฟื้นฟูกิจการแล้วก็ตาม

(2) กรณีมีคำสั่ง ยกเลิกการฟื้นฟูกิจการ ซึ่งตามกฎหมายล้มละลายนั้น เจ้าหนี้ที่ไม่ได้ยื่นคำ ขอรับชำระหนี้ในการฟื้นฟูกิจการไว้ และแผนไม่ได้มีข้อกำหนดในเรื่องการชำระหนี้ไว้เป็นอย่างอื่น จะสิ้นสุดสิทธิในการได้รับชำระหนี้ ดังนั้นควรมีกาหนดว่า ถ้าหากศาลมีคำสั่ง ยกเลิกการฟื้นฟูกิจการแล้ว และเจ้าหนี้ไม่ได้ยื่นคำ ขอรับชำระหนี้ไว้ เจ้าหนี้จะต้องหยุดการรายงานข้อมูลหนี้ในวัน ที่ศาลมีคำสั่งดังกล่าว (ยกเว้นเจ้าหนี้ที่มีประกัน)

(3) กรณีมีคำสั่ง ให้พิทักษ์ทรัพย์ของลูกหนี้เด็ดขาด ผลก็จะทำให้กิจการนั้นเข้าสู่กระบวนการตามกฎหมายล้มละลายต่อไป ซึ่งเจ้าหนี้ก็มีหน้าที่ต้องยื่นคำ ขอรับชำระหนี้ภายในระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด (ยกเว้นเจ้าหนี้ที่มีประกัน) มิเช่นนั้นก็จะมิได้ตามกรณีของการสิ้นสุดการล้มละลายนั่นเอง

2) ข้อมูลของลูกหนี้ที่มีหนี้ซึ่งขาดอายุความตามกฎหมาย

หนี้ที่ขาดอายุความแล้วนั้น แม้หนี้จะยังไม่ระงับลง แต่ลูกหนี้ก็มีสิทธิยกเรื่องอายุความขึ้นต่อสู้เมื่อมีการฟ้องร้องบังคับชำระหนี้ ในกรณีนี้ตามหนังสือชักซ้อมความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งข้อมูลของสมาชิกและการประมวลผลข้อมูลของบริษัท (หนังสือที่กคค.(ว) 69/2550) ลงวันที่ 30 ตุลาคม 2550 ซึ่งออกโดยคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิต ได้กำหนดให้ในกรณีที่ยังไม่มีคำพิพากษาของศาล หนี้ที่ขาดอายุความฟ้องร้องนั้นเป็นหนี้ที่บริษัทข้อมูลเครดิตสามารถประมวลผลได้ ซึ่งจะทำให้หนี้หนี้ยังคงถูกประมวลผลได้ต่อไปแม้ว่าจะขาดอายุความฟ้องร้องแล้วก็ตาม อีกทั้งลูกหนี้หนี้ก็ไม่สามารถนำคดีขึ้นสู่ศาลเองได้ เนื่องจากผู้ที่ถูกโต้แย้งสิทธิคือเจ้าหนี้ มิใช่ลูกหนี้ จึงส่งผลให้ข้อมูลเครดิตของลูกหนี้หนี้ไม่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง และเมื่อได้ศึกษาเปรียบเทียบกับ The Fair Credit Reporting Act ซึ่งกำหนดว่าบริษัทข้อมูลเครดิตไม่สามารถจัดทำ รายงานข้อมูลเครดิตที่ประกอบไปด้วย ข้อมูลการฟ้องร้องคดีแพ่ง หรือคำพิพากษาคดีแพ่ง เป็นระยะเวลาเกินกว่า 7 ปี หรือจนกว่าหนี้หนี้ขาดอายุความตามกฎหมายที่เกี่ยวข้อง แล้วแต่ว่าระยะเวลาใดจะยาวกว่า จึงเห็นได้ว่าตาม The Fair Credit Reporting Act นั้นมิได้กำหนดให้ต้องมีคำพิพากษาศาลก่อน ดังนั้นเมื่อหนี้หนี้ขาดอายุความตามกฎหมายแล้ว บริษัทข้อมูลเครดิตก็ไม่สามารถประมวลผลข้อมูลหนี้หนี้ได้อีกต่อไป เว้นแต่กรณีที่อายุความนั้นมีระยะเวลาสั้นกว่า 7 ปี ก็จะรายงานข้อมูลหนี้หนี้ได้เป็นระยะเวลา 7 ปีซึ่งเป็นระยะเวลายาวกว่านั่นเอง ดังนั้นเพื่อเป็นการหาแนวทางแก้ไขปัญหานี้ อาจกำหนดให้กรทำในรูปแบบของการบันทึกเป็นหมายเหตุในข้อมูลเครดิตของลูกหนี้ว่าเป็นหนี้ที่ลูกหนี้โต้แย้งว่าขาดอายุความแล้ว เพื่อให้สมาชิกที่ใช้ข้อมูลเครดิตได้รับข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน ซึ่งจะส่งผลให้การวิเคราะห์ประวัติการชำระหนี้ของลูกหนี้หนี้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายนั่นเอง

3) ข้อมูลของลูกหนี้ที่มีหนี้ซึ่งมีข้อโต้แย้ง

คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิตได้ออกหนังสือชักซ้อมความเข้าใจที่กคค.(ว) 69/2550 เกี่ยวกับการส่งข้อมูลของสมาชิกและการประมวลผลข้อมูลของบริษัท ลงวันที่ 30 ตุลาคม 2550 กำหนดไว้ว่า หนี้ที่มีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับความถูกต้องของข้อมูลและไม่อาจหาข้อยุติได้ หรือหนี้ที่เจ้าของข้อมูลขอแก้ไข

เกี่ยวกับความถูกต้องของข้อมูล แต่ยังไม่ได้รับคำชี้แจงจากสมาชิก นั้นบริษัทข้อมูลเครดิตสามารถประมวลได้ ซึ่งถ้าหากพิจารณาเพียงเท่านี้ก็จะส่งผลกระทบต่อสิทธิของเจ้าของข้อมูลได้ แต่เมื่อพิจารณาประกอบกับพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ.2545 มาตรา 19(4) ซึ่งได้กำหนดเกี่ยวกับกรณีที่มีการโต้แย้งความถูกต้องของข้อมูลและไม่อาจหาข้อยุติได้ โดยให้สมาชิก รายงานบริษัทข้อมูลเครดิต เพื่อให้บริษัทข้อมูลเครดิตบันทึกเป็นข้อโต้แย้งในระบบข้อมูลของเจ้าของข้อมูล และมาตรา 27 ได้กำหนดว่ากรณีที่มีข้อโต้แย้งระหว่างเจ้าของข้อมูลกับบริษัทข้อมูลเครดิต ให้บริษัทข้อมูลเครดิตบันทึกข้อโต้แย้งของเจ้าของข้อมูลไว้ในระบบข้อมูล และต้องระบุในรายงานข้อมูลเครดิตว่ามีข้อโต้แย้งด้วย ก็จะเห็นได้ว่าสมาชิกผู้ใช้ข้อมูลเครดิตของลูกค้าก็จะทราบถึงข้อโต้แย้งในحينนั้น จึงเป็นการคุ้มครองสิทธิของลูกค้าผู้เป็นเจ้าของข้อมูลอย่างเพียงพอแล้ว

4) ข้อมูลของลูกค้าที่มีหนี้ซึ่งศาลพิพากษายกฟ้อง

ถ้าหากว่าหนี้ซึ่งศาลพิพากษายกฟ้อง และคดีนั้นถึงที่สุดแล้วยังคงถูกรายงานไปยังบริษัทข้อมูลเครดิตต่อไป ก็จะส่งผลกระทบต่อข้อมูลเครดิตของลูกค้า เพื่อเป็นทางแก้ไขปัญหานี้คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิตได้ออกหนังสือชักชวนความเข้าใจเกี่ยวกับการส่งข้อมูลของสมาชิกและการประมวลผลข้อมูลของบริษัท (ที่กคค.(ว) 69/2550) ลงวันที่ 30 ตุลาคม 2550 กำหนดว่ากรณีที่ศาลพิพากษายกฟ้อง และคดีถึงที่สุดอันเนื่องจากพิสูจน์ได้ว่าลูกหนี้มิได้มีหนี้อยู่จริง สมาชิกจะมีหน้าที่ ดังนี้

(1) หน้าที่ในการหยุดส่งข้อมูลในหนี้ดังกล่าวนั้นต่อบริษัทข้อมูลเครดิต นับแต่วันแต่วันที่ศาลพิพากษายกฟ้องและคดีถึงที่สุด ซึ่งก็เป็นไปตามหลักการของกฎหมาย เมื่อหนี้หนี้ไม่สามารถบังคับได้อีกต่อไปจึงควรที่จะหยุดการรายงานหนี้หนี้

(2) หน้าที่ในการแก้ไขข้อมูล และรายงานหนี้ย้อนหลังนับแต่วันที่เริ่มส่งข้อมูลและรายงานภาระหนี้หนี้ เพื่อให้ข้อมูลของลูกค้ามีความถูกต้องตรงตามความเป็นจริง

(3) หน้าที่ในการแจ้งให้บริษัทข้อมูลเครดิตแก้ไขข้อมูลหนี้ของลูกค้าดังกล่าว เพื่อให้ข้อมูลเครดิตของลูกค้าหนี้ได้รับการแก้ไขให้ถูกต้องด้วย

ทั้งนี้ต้องกรทำ หน้าที่เสร็จสิ้นภายในสามสิบวันนับแต่วัน ที่ศาลพิพากษายกฟ้องและคดีถึงที่สุด ซึ่งเป็นการคุ้มครองสิทธิ ของลูกหนี้อีกทางหนึ่งนั่นเอง

ถึงแม้ว่าหนังสือชักชวนความเข้าใจของคณะกรรมการ คุ้มครองข้อมูลเครดิตดังกล่าวจะช่วยคุ้มครองสิทธิของลูกหนี้ที่เป็น เจ้าของข้อมูลได้ก็ตาม แต่ยังมีอีกประเด็นหนึ่งที่มีได้ถูกกล่าวถึง คือมาตรการในการแจ้งให้สมาชิกอื่นซึ่งอาจใช้ข้อมูลของลูกหนี้ ก่อนที่จะมีการแก้ไขนั้นทราบถึงการแก้ไขเปลี่ยนแปลงดังกล่าว และเมื่อศึกษาเปรียบเทียบกับ The Fair Credit Reporting Act ซึ่ง กำหนดว่า ลูกหนี้สามารถเรียกร้องให้บริษัทข้อมูลเครดิตแจ้งการ เปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับข้อมูลให้แก่ผู้ที่ได้รับข้อมูลไปก่อนหน้านี้ ด้วยภายในระยะเวลาที่กำหนด ส่งผลให้ผู้ใช้ข้อมูลเครดิตของลูก หนี้ได้รับข้อมูลที่ทันสมัย ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง และ Data Protection Act 1998 ซึ่งกำหนดให้ลูกหนี้สามารถขอให้ศาลสั่งให้ บริษัทข้อมูลเครดิตแจ้งแก่บุคคลที่ได้รับการเปิดเผยข้อมูลจาก บริษัทข้อมูลเครดิตทราบถึงการแก้ไขข้อมูล ซึ่งแม้ผู้ใช้ข้อมูลจะได้ รับข้อมูลที่ถูกต้องก็ตาม แต่ก็ทำให้เกิดความยุ่งยากแก่ลูกหนี้ที่จะ ต้องร้องขอต่อศาล จึงเห็นว่าสำหรับประเทศไทยแล้วนั้นควร กำหนดว่าเมื่อลูกหนี้ร้องขอ บริษัทข้อมูลเครดิตจะต้องจัดส่ง รายงานข้อมูลเครดิตของลูกหนี้ที่ได้ทำ การแก้ไขแล้วนั้น ไปยัง สมาชิกที่ได้ใช้ข้อมูลเครดิตของลูกหนี้ก่อนที่จะมีการแก้ไข เพื่อ เป็นการลดความเสียหายที่อาจเกิดแก่ลูกหนี้จากการใช้ข้อมูลที่ยัง ไม่ได้รับการแก้ไข โดยที่ไม่ต้องรอคำสั่งจากศาล อีกทั้งไม่เป็นการ กำหนดภาระหน้าที่ของบริษัทข้อมูลเครดิตมากเกินไปอีกด้วย

5) ข้อมูลการใช้เช็ค และการคืนเช็คของลูกหนี้

เมื่อพิจารณาถึงนิยามคำว่า “ข้อมูลเครดิต” และ “สินเชื่อ” แล้วจะเห็นได้ว่าไม่รวมไปถึงข้อมูลในเรื่องการใช้เช็คแต่อย่างใด อีกทั้งการใช้เช็คนั้นเป็นภาระ หนึ่อย่างหนึ่งที่อาจเกิดจากมูลหนี้ ใดๆ ก็ได้ ถ้ามีการออกประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิต กำหนดให้การใช้เช็คนั้นอยู่ในความหมายของสินเชื่อด้วย ก็จะเป็นการขัดกับหลักการของกฎหมายที่มุ่งจะใช้กับข้อมูลประวัติทาง สินเชื่อของเจ้าของข้อมูลเท่านั้น อีกทั้งยังขัดกับหลักการคุ้มครอง สิทธิของเจ้าของข้อมูลอีกด้วย จึงมีความเห็นว่า แม้ข้อมูลการใช้ เช็คและการคืนเช็คจะมีประโยชน์ในการพิจารณาสินเชื่อก็ตาม แต่

ตามหลักการของพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิตแล้ว ไม่ควรมีกาทำ หนดให้บริษัทข้อมูลเครดิตสามารถจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวได้

6) ข้อมูลของผู้ค้าประกัน

การจัดเก็บข้อมูลเครดิตของผู้ค้า ประกันนั้น ไม่สามารถทำได้เนื่องจากผู้ค้า ประกันมิได้เป็นเจ้าของข้อมูลที่ทำ การขอสินเชื่อแต่อย่างใด เพียงแต่เป็นผู้ค้า ประกันหนึ่งของลูกหนี้เท่านั้น และถึงแม้ว่าจะผู้ค้า ประกันจะยอมรับผิดเช่นลูกหนี้ร่วม ก็ทำให้สถานะของผู้ค้า ประกันกลายมาเป็นผู้ขอสินเชื่อตามพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิตไม่ สมาชิกจึงไม่สามารถรายงานข้อมูลของผู้ค้า ประกันไปยังบริษัทข้อมูลเครดิตได้ตามพระราชบัญญัตินี้

ในขณะนี้ ได้มีการพิจารณาแก้ไขพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต เพิ่มเติมบทบัญญัติในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผย และจัดเก็บข้อมูลของผู้ค้า ประกัน เพื่อที่จะอนุญาตให้สมาชิกสามารถเรียกดูข้อมูลเครดิตของผู้ค้า ประกันได้ และมีการจำกัดวัตถุประสงค์ในการใช้ข้อมูลดังกล่าวไว้ว่าจะต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์ในการวิเคราะห์สินเชื่อ อีกทั้งผู้ค้า ประกันนั้นจะต้องให้ความยินยอมไว้แล้ว อีกทั้งให้สมาชิกสามารถรายงานข้อมูลของผู้ค้าประกันไปยังบริษัทข้อมูลเครดิตได้อีกด้วย

เมื่อพิจารณาถึงการแก้ไขเพิ่มเติมข้างต้นแล้ว จะเห็นได้ว่า จะต้องมีการแก้ไขในส่วนที่เป็นหลักการของกฎหมาย กล่าวคือ ผู้ค้าประกันซึ่งไม่ได้เป็นผู้ขอสินเชื่อตามนิยามที่ได้อธิบายไว้ข้างต้น ถ้าหากมีการอนุญาตให้เปิดเผยและรายงานข้อมูลของผู้ค้า ประกันไปยังบริษัทข้อมูลเครดิตได้ ก็ย่อมขัดกับหลักการของกฎหมายซึ่งกำหนดนิยามคำว่า “ข้อมูลเครดิต” ไว้เป็นการเฉพาะเพื่อจำกัดให้สมาชิกหรือผู้ใช้บริการสามารถเรียกดูข้อมูล และรายงานข้อมูลการชำระสินเชื่อของบุคคลซึ่งมีนิติสัมพันธ์ในการขอสินเชื่อกับตนเท่านั้น อีกทั้งวัตถุประสงค์ในการพิจารณาแก้ไขกฎหมาย ซึ่งเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อสถาบันการเงิน ในการที่จะได้ใช้ข้อมูลของผู้ค้าประกันในการพิจารณาการให้สินเชื่อแก่ผู้ขอสินเชื่อ และเพื่อประโยชน์ของผู้ขอสินเชื่อ ในการที่จะมีโอกาสได้รับการอนุมัติสินเชื่อเพิ่มมากขึ้น เนื่องจากหากขาดข้อมูลเครดิตของผู้ค้า ประกันแล้ว สถาบันการเงินก็มีแนวโน้มที่จะปฏิเสธการให้สินเชื่อ แต่ถ้าพิจารณาในอีกแง่หนึ่งแล้ว การอนุญาตให้มีการใช้และรายงานข้อมูลของผู้

คำประกัน อาจส่งผลให้บุคคลที่จะเป็นผู้ค้ำประกันเกิดความลังเลที่จะเข้ามาเป็นผู้ค้ำประกันลูกหนี้ที่ขอสินเชื่อ หรือมีบุคคลที่ยอมตนเป็นผู้ค้ำประกันน้อยลง ซึ่งจะส่งผลในทางลบอันทำให้วัตถุประสงค์ในการแก้ไขพระราชบัญญัตินั้นไม่สามารถบรรลุผลได้ เพราะไม่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่สถาบันการเงินนั่นเอง

ประเด็นที่สอง ปัญหาระยะเวลาในการประมวลผลข้อมูล
ระยะเวลาในการประมวลผลข้อมูลนั้น พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิตกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิต ที่จะออกประกาศกำหนดในเรื่องดังกล่าว โดยตามประกาศนั้นได้กำหนดระยะเวลาในการประมวลผลข้อมูลโดยพิจารณาจากประเภทของข้อมูลของลูกหนี้ นั้น กล่าวคือ

1) ระยะเวลาการประมวลผลข้อมูลคำพิพากษาของศาลให้เป็นบุคคลล้มละลาย

ประเด็นปัญหานี้ มีสาเหตุมาจากประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิต ที่กคค.(ว) 1/2549 เรื่องห้ามประมวลผลข้อมูลที่มีอายุข้อมูลเกินกว่าที่กำหนด ลงวันที่ 11 มกราคม 2549 กำหนดให้ข้อมูลคำพิพากษาของศาลให้เป็นบุคคลล้มละลาย ให้เก็บข้อมูลในระบบเพื่อการประมวลผลได้ไม่เกินห้าปี นับจากวันที่ศาลพิพากษา แต่ในขณะเดียวกันนั้น ตามกฎหมายล้มละลายแล้วกำหนดไว้เฉพาะว่าเมื่อพ้นกำหนดระยะเวลา 3 ปี นับแต่ศาลพิพากษาให้เป็นบุคคลล้มละลาย ตามพระราชบัญญัติล้มละลาย พ.ศ.2483 มาตรา 81/1 เจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ก็จะประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้ปลดลูกหนี้จากการล้มละลาย ซึ่งจะส่งผลให้เกิดช่วงเวลาที่เหลือว่างกันอยู่ กล่าวคือแม้ลูกหนี้จะได้ถูกปลดจากการล้มละลายโดยอัตโนมัติเมื่อพ้นกำหนดเวลา 3 ปีแล้วก็ตาม แต่ข้อมูลเรื่องการล้มละลายของลูกหนี้จะยังคงถูกประมวลผลต่อไปได้ ดังนั้นเพื่อจึงควรมีกำหนดหลักเกณฑ์เป็นแนวทางปฏิบัติไว้ว่าเมื่อมีการปลดจากการล้มละลายแล้วนั้น ให้หยุดการประมวลผลข้อมูลเรื่องการล้มละลายของลูกหนี้ต่อไป ซึ่งจะส่งผลให้ข้อมูลเครดิตของลูกหนี้เป็นไปโดยถูกต้องตรงตามความเป็นจริงนั่นเอง

2) ระยะเวลาการประมวลผลข้อมูลการผิดนัดชำระหนี้

ระยะเวลาในการประมวลผลข้อมูลนี้ เป็นกำหนดถึงข้อมูลประวัติการชำระหนี้ของลูกหนี้ว่าต้องการจะให้เห็นถึงประวัติ

ย้อนหลังไปนานเพียงใด การกำหนดระยะเวลาที่ยาวนานเกินไป ก็ จะส่งผลเสียต่อการขอสินเชื่อลูกหนี้ แต่ในทางกลับกันการ กำหนดระยะเวลาการประมวลผลข้อมูลที่สั้นเกินไปนั้น ก็ส่งผลให้ วินัยในการชำระหนี้ของลูกหนี้น้อยลง ซึ่งอาจมีผลต่อระบบ เศรษฐกิจในวงกว้างได้ ดังนั้นระยะเวลาที่จะมีการกำหนดนี้จะต้อง เป็นไปตามความเหมาะสมของแต่ละประเทศด้วย ซึ่งการที่ ประเทศไทยกำหนดระยะเวลาไว้ 5 ปี ในขณะที่สหรัฐอเมริกา กำหนดไว้ 7 ปี ตาม FCRA section 605 นั้นเห็นว่าจะมีความเหมาะสม แล้ว กล่าวคือไม่เป็นระยะเวลาที่สั้นเกินไป และไม่สร้างภาระให้แก่ ลูกหนี้เกินสมควรด้วย

3) ระยะเวลาการประมวลผลข้อมูลการผิคนัดชำระหนี้สินเชื่อบุคคล หรือข้อมูลการผิคนัดชำระหนี้สินเชื่อบัตรเครดิต

การกำหนดระยะเวลาการประมวลผลหนี้ที่เกิดจากสินเชื่อส่วนบุคคล และหนี้สินเชื่อบัตรเครดิตต่างจากหนี้กรณีอื่น กล่าวคือมี ระยะเวลาสั้นกว่า 2 ปีนั้น อาจจะเป็นไปเพื่อคุ้มครองลูกหนี้ที่เกิดหนี้ ในลักษณะดังกล่าว ซึ่งมีเป็นจำนวนมากในประเทศไทย แต่ตาม หลักการแล้วนั้นควรถูกกำหนดให้เป็นไปในลักษณะเดียวกันในหนี้ทุก ประเภท เพื่อเป็นการช่วยส่งเสริมให้ลูกหนี้ระมัดระวังในชำระหนี้ มากยิ่งขึ้น และเสริมสร้างวินัยทางการเงินที่ดีให้แก่ลูกหนี้ด้วย

ประเด็นที่สาม ปัญหาในการใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูล

การใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูลตามพระราชบัญญัตินี้ควร คำนึงถึงขั้นตอนวิธีการดำเนินการตามความเป็นจริง นอกเหนือไป จากตัวบทบัญญัติของกฎหมายด้วย เพื่อที่จะสามารถเห็นถึง ประสิทธิภาพในการคุ้มครองสิทธิของเจ้าของข้อมูลอย่างแท้จริง ซึ่งในเรื่องการใช้สิทธินี้ แบ่งการอธิบายออกเป็น

1) การใช้สิทธิในการรับรู้ข้อมูลของตนที่ถูกจัดเก็บโดยบริษัทข้อมูลเครดิต

สิทธิดังกล่าวนี้อาจแบ่งออกได้เป็นสองประการ คือสิทธิที่จะ ได้รับแจ้งจากสมาชิกเมื่อมีการส่งข้อมูลของตนไปยังบริษัทข้อมูล เครดิต และสิทธิในการตรวจสอบข้อมูลเครดิตของตน ซึ่งสิทธิใน การได้รับแจ้งนี้ จะเป็นไปตามหลักเกณฑ์ของประกาศคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิต ซึ่งกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติ หน้าที่ดังกล่าวของสมาชิกไว้ด้วยซึ่งถือได้ว่าเป็นการคุ้มครองสิทธิ

ของเจ้าของข้อมูลได้ทางหนึ่ง ส่วนในเรื่องสิทธิตรวจสอบข้อมูลของตนนั้นซึ่งตามกฎหมายแล้วเจ้าของข้อมูลสามารถใช้สิทธิดังกล่าวได้ต่อบริษัทข้อมูลเครดิตและสมาชิก ซึ่งในปัจจุบันเจ้าของข้อมูลสามารถใช้สิทธิต่อบริษัทข้อมูลเครดิตได้ตามขั้นตอนที่บริษัทข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัดได้กำหนดไว้ โดยเสียค่าธรรมเนียม 100 บาท แต่มิสามารถใช้สิทธิต่อสมาชิกได้ทุกแห่ง กล่าวคือสามารถตรวจสอบข้อมูลได้ที่ธนาคารนครหลวงไทยทุกสาขาเท่านั้น โดยธนาคารนครหลวงไทยจะทำหน้าที่เป็นตัวแทนบริษัทข้อมูลเครดิตแห่งชาติ จำกัดเท่านั้น การที่ไม่สามารถทำการตรวจสอบข้อมูลที่สมาชิกอื่นได้นั้น เป็นกามาจำกัดการใช้สิทธิของเจ้าของข้อมูล และไม่เป็นไปตามหลักการของกฎหมายที่ต้องการให้เจ้าของข้อมูลสามารถใช้สิทธิตรวจสอบข้อมูลกับสมาชิกที่ตนมีนิติสัมพันธ์ด้วยอยู่นั่นเอง

2) การใช้สิทธิขอแก้ไขข้อมูลที่ไม่ถูกต้อง

กาทำ หนดสิทธิในการขอแก้ไขข้อมูลนั้นตามกฎหมายได้บัญญัติให้เจ้าของข้อมูลสามารถใช้สิทธิได้ทั้งกับบริษัทข้อมูลเครดิต และสมาชิก โดยมีกาทำ หนดระยะเวลาในการพิจารณา ค่าขอแก้ไข ให้ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับค่า ขอแก้ไขจากเจ้าของข้อมูล และในระหว่างที่สมาชิกพิจารณา ค่าขอแก้ไขนั้น ให้บริษัทข้อมูลเครดิตจัดเก็บข้อมูลซึ่งเป็นค่าขอแก้ไขนั้นไว้ในระบบของเจ้าของข้อมูลด้วย จึงจะเห็นได้ว่าเป็นการให้ความคุ้มครองแก่เจ้าของข้อมูลอย่างเพียงพอแล้ว

3) การใช้สิทธิโต้แย้งข้อมูลของตนที่ไม่ถูกต้อง

เมื่อมีการขอแก้ไขข้อมูล แล้วเจ้าของข้อมูลไม่เห็นด้วยกับกาทำ เน้นการของสมาชิก เจ้าของข้อมูลยังคงมีสิทธิที่จะโต้แย้งความถูกต้องของข้อมูลนั้น เพื่อให้มีการบันทึกข้อโต้แย้งดังกล่าวไว้ในระบบข้อมูลของตน ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ใ้รายงานข้อมูลเครดิตสามารถทราบถึงข้อโต้แย้งของข้อมูลนั้นได้ เพื่อให้กาทำ เน้นการใช้สิทธินี้เป็นไปได้ตามวัตถุประสงค์ของกฎหมายจึงได้มีการออกประกาศา หนดหลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าวไว้ด้วย รวมไปถึงกำหนดขั้นตอน และระยะเวลาในการดำเนินการต่างๆ อีกทั้งยังได้กำหนดให้สมาชิกมีหน้าที่ในการแจ้งสิทธิอุทธรณ์ข้อโต้แย้งให้เจ้าของข้อมูลได้ทราบอีกด้วย

4) การใช้สิทธิอุทธรณ์ข้อโต้แย้ง ตามมาตรา 27

เมื่อมีข้อโต้แย้งในเรื่องความถูกต้องของข้อมูลที่ไม่สามารถหาข้อยุติได้ เจ้าของข้อมูลก็มีสิทธิยื่นอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิตเพื่อให้พิจารณาได้ โดยได้มีการออกประกาศเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าวไว้เช่นกัน โดยมีสาระสำคัญคือการทำหนดเนื้อหาของหนังสืออุทธรณ์ และระยะเวลาที่เจ้าของข้อมูลสามารถยื่นอุทธรณ์ได้ภายในหกสิบวันนับแต่วันที่เจ้าของข้อมูลได้รับแจ้งสิทธิ แต่ยังขาดหลักเกณฑ์ในเรื่องระยะเวลาการพิจารณาคำอุทธรณ์ หรือหลักเกณฑ์ในเรื่องการนำคดีขึ้นสู่ศาล จึงเห็นว่าควรมีการเพิ่มหลักเกณฑ์ดังกล่าวเพื่อให้เป็นการคุ้มครองสิทธิของเจ้าของข้อมูลมากยิ่งขึ้น โดยอาจกำหนดเพิ่มเติมว่าให้คณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิตพิจารณาคำอุทธรณ์ดังกล่าวให้แล้วเสร็จภายใน 60 วัน และถ้าหากเจ้าของข้อมูลไม่พอใจในคำชี้ขาดของคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิตก็อาจสามารถนำคดีขึ้นสู่ศาลภายใน 30 วันนับแต่วันที่มิคำชี้ขาดดังกล่าว เป็นต้น และ

ประเด็นสุดท้าย ปัญหาการประมวลผลข้อมูลในเรื่องการจัดทำและเปิดเผยคะแนนเครดิต (Credit scoring)

ก่อนหน้านี้จะมีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิตดังกล่าวนี้ กำหนดว่าคะแนนเครดิตโดยบริษัทข้อมูลเครดิตนั้นไม่สามารถกระทำได้ จนมีการแก้ไขครั้งที่สาม ในปีพ.ศ.2551 ซึ่งได้มีการกำหนดนิยามของ “คะแนนเครดิต” ไว้ว่าหมายความว่า ตัวชี้วัดความน่าจะเป็นในการชำระหนี้โดยใช้วิธีการทางสถิติในการประมวลผลข้อมูลโดยบริษัทข้อมูลเครดิต โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้บริโภคได้รับการบริการสินเชื่อที่สอดคล้องกับศักยภาพในการชำระหนี้สิน ซึ่งจะส่งผลต่อความมั่นคงของระบบสถาบันการเงินและเป็นประโยชน์ต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ

เพื่อเป็นการวิเคราะห์หาแนวทางที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพมากที่สุดในการกำหนดคะแนนเครดิตโดยบริษัทข้อมูลเครดิตของไทย จึงได้มีการศึกษาถึงรูปแบบของกำหนดคะแนนเครดิตในต่างประเทศที่ได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง ซึ่งจะช่วยในการพัฒนาระบบคะแนนเครดิตของประเทศไทยที่กำลังอยู่ในจุดเริ่มต้นเท่านั้น อีกทั้ง คะแนนเครดิตมีผลกระทบที่สำคัญต่อผู้บริโภคที่เป็นเจ้าของข้อมูลนั้น ดังนั้นกำหนดคะแนนเครดิต

จึงควรเป็นไปอย่างเป็นธรรม และมีมาตรฐานที่เชื่อถือได้ การกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในกาทำ นวนคะแนนเครดิตดังกล่าว จึงเป็นเรื่องที่มีความจำ เป็น และในปัจจุบันก็ยังไม่มีการออกกฎหมายมาควบคุมในประเด็นนี้ จึงเห็นว่าควรมีกาทำ หนดหลักการพื้นฐานบางประการ อาทิ ลักษณะของข้อมูลที่ไม่อาจนำมาใช้เป็นปัจจัยในกาทำ นวนคะแนนเครดิต ซึ่งได้แก่ ข้อมูลด้านอายุ เพศ หรือสถานภาพการสมรส เป็นต้น

จากข้างต้น อาจกล่าวได้ว่าปัญหาจากการบังคับใช้พระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิตในประเทศไทยนั้นได้ในบางประเด็นก็รับการแก้ไขโดยการออกประกาศ หรือแนวทางปฏิบัติของคณะกรรมการคุ้มครองข้อมูลเครดิต แต่ก็ยังคงมีบางประเด็นที่แนวทางแก้ไขนั้นไม่สามารถทำให้ปัญหาหมดสิ้นไปได้อย่างสมบูรณ์ อาทิ กรณีระยะเวลาการประมวลผลข้อมูลเรื่องการล้มละลายของลูกหนี้ เป็นต้น รวมไปถึงในประเด็นปัญหาบางข้อที่ในปัจจุบันยังไม่มีกาทำ หนดแนวทางแก้ไขไว้โดยเฉพาะ อาทิ กรณีของการวางหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในกาทำ นวนคะแนนเครดิตของเจ้าของข้อมูล ดังนั้น เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาดังกล่าว จึงได้มีการศึกษาวิเคราะห์หลักการและแนวปฏิบัติ โดยเปรียบเทียบกับกฎหมายของต่างประเทศ และเสนอข้อแนะนำ และแนวทางแก้ไข เพื่อให้การประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิตของประเทศไทยเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพตรงตามวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจข้อมูลเครดิต พ.ศ.2545 นั้นนั่นเอง